

BLÅ KORS MAGASINET
RUSFRI

«VI ANER AT DET HAR SKJEDD EN END-
RING I HOLDINGER OG - VANER I KRISTNE
UNGDOMSMILJØER NÅR DET GJELDER Å
DRIKKE ALKOHOL»

Amund Gillebo,
programsjeff for barn og ungdom

«SMÅ RESSURSER HAR STOR EFFEKT I
LESOTHO. EN FANTASTISK INSPIRASJON.»

Jan Elverum ,
generalsekretær i Blå Kors Norge.

2-3

«MITT FOKUS NÅ ER
OVERGIVELSE TIL GUDS VILJE»

Barry McGuire

60-tallshelt med fokus på dagen i dag: – Å overgi seg til Guds vilje

«Den amerikanske musikeren Barry McGuire viser fram seg selv slik han var for 46 år siden.»

BARRY MCGUIRE

«Protestsanger» er en merkelapp Barry McGuire aldri har forstått. Midt på 1960-tallet var han selve inkarnasjonen av begrepet innen popverdenen. Men det var før han møtte en kar som gikk rundt i Hollywoods gater med et stort trekors...

AV STEINAR GLIMSDAL TEKST OG FOTO

HØSTEN 1965 var den snart 30 år gamle California-musikeren Barry McGuire på toppen av hitlistene både i USA og i Europa med den dystre «Eve of Destruction». Sangen, skrevet av P. F. Sloan, advarer om at menneskeheten når som helst kan gå under i et ragnarokk av atomvåpen, krig, rasisme, hat og dobbeltmoral. Sangen fikk raskt status som en av tidenes protestsanger, og den ble både hyllet, slaktet og bannlyst.

– Jeg skjønner ikke dette begrepet «protestsanger». Du sier ikke at en lege som

stiller en alvorlig diagnose er en «protest lege», sier Barry McGuire i dag. – Det som er trist med «Eve of Destruction» er at teksten er mer relevant i dag enn da den ble skrevet for 46 år siden.

EN VITAL OG HUMØRFYLT 76-ÅRING sitter foran meg. I enkelte glimt ser jeg den tøffe, langhårede «protestsangeren» som jeg husker fra en flimrende svart-hvitt TV-skjerm i 1965. «Eve of Destruction» er fortsatt på repertoaret, og nå er det rett før McGuire skal holde konsert på menig-

er et uovervinnelig våpen

hetshuset Betania i Langesund.

Barry McGuire har ikke toppet salgslistene etter 1965, men musikken har fulgt ham tett siden. På begynnelsen av 70-tallet ble livet kraftig endret. Han forteller mer enn gjerne om det.

- JEG TENKER OFTE TILBAKE på meg selv og mine musikerkolleger på 1960- og 1970-tallet. Vår særpregede «frigjorte» livsstil ødela mange av oss. I løpet av en 10-årsperiode mistet jeg hele 16 nære venner i narkotikamisbruk. Et sannhetens øyeblikk meldte seg da jeg en gang høsten 1970 satt med en stor kokainblokk foran meg med bilder på veggen av de alt for tidlig døde: Jimi Hendrix, Janis Joplin, Brian Jones...

McGuire sier han aldri kan glemme da han kort tid senere ble stanset utenfor nattklubben «Whisky A Go Go» i Hollywood i Los Angeles. Der traff han på en ung mann som bar på et stort trekors, forteller han:

- DET VAR SOM TIDEN STO STILLE. I øynene hans så jeg bare en ting: medlidenhet. Ingen fordømmelse. Han spurte om jeg hadde det bra... Kjærligheten i øynene avvæpnet meg. Jeg husker han så vidt nevnte Jesus i løpet av vår korte samtale. Jeg ble nysgjerrig og begynte å lese i et nytestamente jeg fant liggende på gulvet hjemme hos en kamerat. Jesu befaling om å elske Herren din Gud og din neste som deg selv gjorde et særlig sterkt inntrykk. Her hadde jeg svaret på nødropet i «Eve of Destruction». Jeg bestemte meg for at jeg ville leve som Jesus, følge ham. Kort tid senere, dette var tidlig i 1971, satte jeg meg på bussen og forlot Hollywood for godt.

ETTER DETTE BLE BARRY MCGUIRE raskt en lederskikkelse innen «Jesusvekkelsen» med sine nye sanger og sine konserter. McGuire har sunget og spilt flere ganger i Norge, den aller første gang var i 1980. Han var her i oktober i år for å turnere på Sør- og Vestlandet – samt i Langesund.

– Mitt fokus nå er overgivelse, overgivelse til Guds vilje, overgivelse under Guds mektige hånd, forteller han med entusiasme. – Og «Guds mektige hånd» er virkeligheten som du og jeg lever i. Det livet du lever er Guds historie, ikke noe annet! Vi er hans blekk, og tiden er hans skrivepa-

pir. Å overgi seg til Guds vilje er et uovervinnelig våpen!

- Vi er i Guds hånd uansett?

– Ja, slik tenker jeg. Mange kristne sier de har lagt alt i sine liv for Jesu føtter, men mange av de samme kristne kjenner på et veldig stress i livet. Da må jeg spørre dem: Er Gud allmektig eller er han det ikke? Stress kommer av en krig inne i menneskets hjerte. Det onde er det som ikke stoler på Gud.

Barry McGuire forteller at han har lært mye av nære venner som har slitt med alkoholavhengighet.

– Jeg var en gang sammen med en venn på et AA-møte. Da lærte jeg at vi er alle så syke som de hemmeligheter vi bærer på. Det ligger stor frihet i dette å være åpne med våre liv og å bekjenne for hverandre hva vi bærer på.

- I Norge har vi en debatt rundt kristnes forhold til alkohol. Hva tenker du om det spørsmålet?

– Jeg tror kristne kan være kalt til forskjellige standpunkt. Mitt enkle budskap er: «Har du et problem, ikke drikk!» Min venn i AA sa det slik etter et av møtene: «Du kan drikke, Barry, men det kan ikke jeg.» Jeg vil i alle fall ikke dømme andre.

McGuire lener seg forover:

– Hvor mange døde Jesus for, hva står det i Bibelen? Han døde for ALLE, for hele menneskeheten. Tragedien er at veldig mange ikke er klar over det. Og hvorfor? Jo, fordi så alt for mange heller opplever fordømmelse i møte med kirken og de kristne.

- Har du noen gang tvilt på om Gud finnes?

Tenkepause.

– Jeg holdt på å miste troen da sønnen min i sin tid slet med psykiatiske problemer. Gud hørte jo ikke på meg og mine bønner... Det førte til en indre kamp og tanken om å gi kristendommen på båten. Men ville jeg virkelig tilbake til den «sepektanken» jeg levde i før Jesus kom inn

i mitt liv? Da fikk jeg øye på en hemmelighet: Dersom jeg slutter å kreve ting av Gud, så begynner ting isteden å komme til meg. Jeg ba: «Hva som enn skjer nå, så er dette like fullt din historie, Gud». Siden Gud er allmektig kan vi trygt be om at Hans vilje skal skje.

SÅ ER DET TID FOR LYDPRØVER OG KONCERT. McGuire har gjennomtenkte innledninger før hver sang han framfører til eget gitarakkompagnement. Før sangen «I Got Time» helt mot slutten av konserten deler han sine tanker om framtiden med sitt norske publikum:

– Jeg overgir ikke bare mitt liv til Gud, men jeg overgir også min død til Ham. Er du ikke glad du skal dø? Jeg håper jeg slipper å dø i søvne. Det hadde blitt en nedtur. Jeg vil gjerne se forvandlingen akkurat når det skjer! Jeg ser fram til å bli som barn igjen og igjen være uten bekymringer. Tenk på det: Når vi betrakter det uendelige universet ser vi rett inn i Guds uendelige kjærlighet. Uendelighetens mysterium.

SÅ SYNGER DEN GLADE 76-ÅRINGEN og 60-tallshelten en enkel sang om det å ha all verdens tid: «Å bekymre seg for framtiden, å henge igjen i fortiden. Slik mister vi nåtidens hellige øyeblikk».

Og våren 2013 er det planlagt en ny Europa-turné for Barry McGuire!

Barry McGuire

Amerikansk sanger og komponist, født 1935 i Oklahoma City, bosatt i California.

Et utvalg hans album:

- Ramblin' (1963) – som medlem av The New Christy Minstrels
- Eve of Destruction (1965)
- This Precious Time (1966) – sammen med The Mamas & the Papas
- Seeds (1973)
- Lighten Up (1974)
- To the Bride (1975)
- Cosmic Cowboy (1978)
- Bullfrogs and Butterflies (1978)
- Finer Than Gold (1981)
- Pilgrim (1989)
- Eve of Destruction – 20 Inspirational Classics (2000)

LEDER

” Ingen skal se smått på det «julebluss» hver og en av oss har fått – og som det går an å dele med andre.

Verdier omsatt i praksis

For noen uker siden hadde jeg gleden av å intervju en riktig ildsjel. Dette var til menighetsbladet jeg arbeider litt med på fritiden. Det handlet om Kjell (72) som gjennom de siste fem årene har ledet an i å organisere åpne arrangement på julaften. Han har sammen med sin kone invitert de som ellers ville bli sittende hjemme alene til en hyggelig alkoholfri julefeiring på det stedlige samfunnshus.

REDAKTØREN
STEINAR GLIMSDAL

Kjell forteller at han siden barneårene har vært klar over den store forskjellen i hvordan folk feirer jul. For de fleste er julen en lykkens familiehøytid, mens andre ikke kan komme fort nok gjennom juledagene. Julen vekker rett og slett for mange vonde barndomsminner. Den utfordrer dem som bærer på knuste drømmer og brutte håp. Kjell hadde i tillegg gjort seg noen interessante refleksjoner rundt rekrutteringen til de åpne julearrangementene:

– Min erfaring er at de færreste melder seg på et julaftenarrangement fordi de er ensomme. De melder seg på fordi de vil bidra som frivillige. Og det er flott! Her stiller vi alle opp med det vi har å bidra med. Jeg tenker det handler om å hjelpe folk over en terskel slik at de får øye på hva de kan, og slik at de får mot til å bruke det de kan. Alle har vi et «bluss» vi kan dele med andre, sier han med et lunt glimt i øyet.

Det er inspirerende å treffe mennesker som Kjell. Mennesker som lever ut i praksis verdier som både menigheter og frivillige organisasjoner er tuftet på. Vi gleder oss over alt det gode arbeidet som gjøres i forbindelse med

julen til beste for dem som er falt utenfor det gode selskap. Ingen skal se smått på det «julebluss» hver og en av oss har fått – og som det går an å dele med andre.

Vi gleder oss også over alle menigheter og foreninger som åpner sine dører i forbindelse med julen og tar varmt i mot sine mange ekstrabesøkende. Julehøytiden taler til mennesker på en helt spesiell måte. Den taler til de mange som søker indre ro og et bærende referansepunkt i tilværelsen. Måtte de alle sammen bli møtt av et enkelt og varmt budskap – og ekte og varm gjestfrihet – når de kommer i flokk og følge til kirker og forsamlingshus – nå om julen.

Vi ønsker alle våre lesere, medlemmer og ansatte i Blå Kors, alle dem som har tilknytning til organisasjonene under Blå Kors-paraplyen og Blå Kors' samarbeidspartnere og støttespillere **en riktig god jul - og et riktig godt nytt år! Velkommen til et nytt og fruktbart samarbeid i 2012!**

Blå Kors-magasinet Rusfri – en klar røst på rusfeltet

NR 04 2011 / 3. ÅRGANG :

Blåkorsbladets 96. årgang • Rusfri/Vardevakts 86. årgang

UTGIVER:

Blå Kors Norge • www.blakors.no

ANSVARLIG REDAKTØR:

Steinar Glimsdal • steinar.glimsdal@blakors.no • tlf 22 03 27 48

REDAKSJONSSEKRETÆR:

Tina Fagerhus Brodal • tina.brodal@blakors.no • tlf 22 03 27 47

ADRESSE:

Pb. 4793 Sofienberg, 0506 Oslo
tlf: 22 03 27 40 • fax: 22 03 27 41
post@blakors.no

ANNONSEHENVENDELSER:

tlf 22 03 27 40 – fax 22 03 27 41

SALG AV STØTTEANNONSER:

Faktureringservice Sør as • tlf 32 24 44 33

FRIVILLIG ABONNEMENT:

kr. 150 for fire utgivelser pr år betales over konto 3000.16.77337
Bladet sendes gratis til alle betalende Blå Kors-medlemmer og kollektive medlemmer.

LAYOUT OG TRYKK:

GRØSET™. Trykksaken er produsert etter miljøstandarden Svanemerket.

Blå Kors Norge

Blå Kors er en felleskristen, diakonal organisasjon som fremmer rusfrihet i samfunnet. Blå Kors forener frivillig innsats på rusfeltet med profesjonelt behandlingsarbeid. Ved siden av et forebyggende og holdningsskapende arbeid driver Blå Kors 41 diakonale virksomheter i 15 fylker. Organisasjonen har 2.900 medlemmer og 1.100 ansatte. Blå Kors er fra 1.1.2009 også en paraplyorganisasjon på rusfeltet for 28 landsomfattende kristne organisasjoner og trossamfunn.

Organisasjonsmedlemmer i Blå Kors

De Frie Evangeliske Forsamlinger, www.dfef.no
Den Evangelisk Lutherske Frikirke, www.frikirken.no
Den Evangeliske Forsamling, www.misjonskirken.no
Den Indre Sjømannsmisjon, www.dism.no
Den Norske Kirke, Kirkerådet, www.kirken.no
Den Norske Israelsmisjon, www.israelsmisjonen.no
Det Evangelisk-Lutherske Kirkesamfunn, www.delk.no
Det Norske Baptistsamfunn, www.baptist.no
Det Norske Misjonsforbund, www.misjonsforbundet.no
Det Norske Misjonsselskap, www.nms.no
Guds Menighet Vegårshei, www.gudsmenighet.no
Indremisjonsforbundet, www.imf.no
Metodistkirken i Norge, www.metodistkirken.no
Norges KFUK/KFUM, www.kfuk-kfum.no
Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag, www.nkss.no
Norges Samemisjon, www.samemisjonen.no
Normisjon, www.normisjon.no
Norsk Helse- og Avholdsforbund, www.norskavholdsforbund.no
Norsk Luthersk Misjonssamband, www.nlm.no
Norsk Søndagsskoleforbund, www.nssf.no
Norske Misjonshotell og Gjesteher, www.nm-hotels.no
Oslo Kristne Senter, www.oks.no
Pinsebevegelsen i Norge, www.pinsebevegelsen.no
Prison Fellowship, www.pfn.no
Sjømannskirken, www.sjmannskirken.no
Ålesund frie Misjonsmenighet, www.misjonskirka.com
SI-Reiser AS, www.si-reiser.no
Rørlegger Ragnar Aas AS, Sladdhaugen, 4735 Evje

INNHold

02	Sangeren Barry McGuire – i Guds hånd
04	Leder
06	Bli med til fjellandet Lesotho
10	Visste du at Blå Kors driver en barnehage?
12	Godt nytt fra Madagaskar
16	30 år med alkovett
18	Barn ønsker seg en hvit jul...
22	Ungdom
24	Vil du bli en Barndomsvenn?
26	Nytt fra rusfeltet
28	Organisasjonsnytt
30	Kronikk av Rosanne Kristiansen og Nina Sterner: 'Hvordan vil vi ha det i byen vår?'
32	Annonser
34	Generalsekretæren har ordet
36	Gjensidige Stiftelsens julegleder

I første rekke satt direktøren ved Thaba Bosiu Centre, Matsepo Letlola, sammen med dr. MacPearson og statssekretær i Helsedepartementet, Malerato Khoeli.

JUBILEUMSTUR

Jubileum i Lesotho – med styrke og glede

For over tjue år siden ble de første spatakene tatt til det som i dag framstår som et veldrevet og viktig senter for å hjelpe og forebygge rus i Lesotho. Thaba Bosiu Centre feiret 20 års jubileum i oktober med besøk fra Norge. Samtidig markerte Blå Kors Lesotho sitt 75 års jubileum.

AV **TROND FILBERG** TEKST OG FOTO

Med dans og sang, taler av fornemme gjester og et smakfullt matbord ble jubileet for Thaba Bosiu Centre en begivenhetsrik dag. Fra Norge deltok en større gruppe som gledet seg over å se gode venner igjen, og noen var i Lesotho i det sørlige Afrika for første gang. Helseminister Mphu Ramatlapeng påpekte senterets viktige oppgaver og det gode samarbeidet. Hun uttrykte også stor takknemlighet for kontakten med Norge.

ETT AV DE STERKESTE INNTRYKKENE denne dagen var å møte ekteparet Olive og Strong Makenete som i sin tid var blant de sentrale initiativtakerne. Olive Makenete var senterets første styreleder og har besøkt Norge flere ganger. Under markeringen talte Strong Makenete om historien bak senteret og rettet en sterk appell til dagens tilhørere:

– Dette handler om alkohol. La meg se hvor mange av dere som ikke drikker dette? Om du ikke har forsøkt å drikke, ikke begynn. Alkohol skaper sterk avhengighet, sa Makenete, tidligere helseminister i Lesotho.

– Vi er takknemlige for at senteret har en økende innflytelse og betyr en forskjell for mange som strever med rusavhengighet, sa en stolt Matsepo Letlola, direktør ved senteret. Hun kunne fortelle at senterets drift har vært fullfinansiert ved offentlige midler siden 2005, og at senteret var blitt en del av Lesothos strategi for å håndtere rusproblemene.

EN TIDLIGERE KLIENT KUNNE FORTELLE om sin store forandring, mens statssekretær Malerato Khoeli gav anerkjennelse til arbeidet. Hun fikk også æren av å avduke en minnestein for dobbeltjubileet.

Fra Norge hilste både generalsekretær Jan Elverum og tidligere prosjektrådgiver Roald Hansen. Fra det internasjonale Blå Kors brakte regional koordinator Tania Diederiks en hilsen, mens leder i Blå Kors Lesotho, Thabo Mokhutsoane, gav uttrykk for at selv om det har vært store utfordringer gjennom årene kan vi nå se framover med ønske om vekst for både senteret og organisasjonen.

– Vi er en familie, også i et internasjonalt perspektiv, og vi ønsker å se at mennesker i Lesotho får en sunnere livsstil, understreket Mokhutsoane som ble tolket fra sesotho av generalsekretær i Blå Kors Lesotho, Mojelefa Mokebisa.

Kvinnene går foran

Staben ved Blå Kors poliklinikken i Butha Buthe har stor pågang av personer som vil samtale om sine rusproblemer.

Med sang og gledeshilsninger ble den norske gruppen hilst velkommen til Blå Kors-gruppen med kvinner som arbeider nord for byen Butha Buthe. Stolt viste de fram varene de selv lager og selger for å tjene til livsopphold – i stedet for å selge alkohol.

Det ble et hjertelig møte mellom kvinnene i en fattig landsby nord i Lesotho og den norske gruppen. Sangen tonet med det mektige fjellandskapet som ramme. Kvinnenes oppdrett av høner er vellykket, og nordmennene kjøpte med seg vaselin og stearinlys som kvinnene hadde laget.

Ved avreise kom kvinnene med hjertelige hilsninger til Norge og særlig til dem som tidligere har besøkt dem.

For en tid tilbake utførte Blå Kors en undersøkelse som viste at Butha Buthe er et av distriktene med svært høy andel av rusavhengige innbyggere. I dag er Blå Kors poliklinikken i full drift i byen, og daglig har den lille staben en håndfull klienter inne til samtale. Arbeidet er koordinert med Thaba Bosiu Centre. De som ønsker videre oppfølging ved innleggelse kjøres til senteret.

Distriktsprosjektet er Norad-støttet, og Blå Kors har planer om flere lokale satsninger.

Informasjonsmøte i det fri utenfor byen Butha Buthe.

– Små ressurser kan ha stor effekt

Blå Kors sin ferske generalsekretær, Jan Elverum, var med på Blå Kors sin gruppetur til Lesotho nå i høst. Både Elverum selv og de ansatte og frivillige ved senteret satte stor pris på å møte hverandre og snakke sammen, og generalsekretæren returnerte fra fjellandet med sterke inntrykk og stort engasjement.

Jan Elverum er full av lovord om det arbeidet som drives langt oppe i fjellene.

– Jeg er dypt imponert over kvinnene som klarer å skape en ny framtid for seg selv og familiene sine ved å finne nye inntektskilder gjennom Blå Kors-prosjektet, understreker generalsekretæren, og legger begeistret til:

– SAMTIDIG BIDRAR DE til at alkoholforbruket i distriktet reduseres. Det var helt fantastisk å få oppleve deres stå-på-vilje og engasjement! Helseminis-

teren i Lesotho, som var til stede på markeringen, brukte anledningen til å understreke statlig vilje til å bære det økonomiske ansvaret for senteret. Blå Kors sitt synlige engasjement i Lesotho ble særlig etterlyst av landets helseminister. Dette er selvsagt en stor utfordring for en nasjonal organisasjon som uten tvil har slitt mye. Det er imidlertid svært gledelig og oppløftende at ungdomsgenerasjonen nå begynner å ta ansvar.

– Mange av disse unge menneskene som nå reiser seg opp og ønsker å bidra er ungdommene som tidligere var med i ungdomsarbeidet som Roald og Torild Hansen drev i landet for 20 år siden. Det er rørende å få oppleve, forteller Elverum.

GENERALSEKRETÆREN TREKKER FRAM distriktsenteret i Butha Buthe som et lysende eksempel på at små ressurser kan ha stor effekt i lokalsamfunnet. Dette senteret er et Norad-støttet prosjekt.

– En fantastisk påminnelse og inspirasjon for oss alle. Innflytelse handler ikke om størrelse, avslutter Elverum.

En minnestein for jubileene ble avduket.

Kvinner i landsbyen Thaba Bosiu lager smykker som alternativ levevei for alkohalsalg. De norske kvinnene kjøpte med seg gaver hjem.

Generalsekretær Jan Elverum fikk æren av å åpne jubileumskaken.

Lesotho er hardt rammet av alkoholproblemer og levealderen i landet har gått dramatisk ned de seneste år på grunn av den høye andelen av HIV/AIDS-syke.

Flaggene til Lesotho, Norge og Blå Kors vaiet på jubileumsdagen på Thaba Bosiu Centre.

Olive Makenete hilser på Torill Gjerpe Hansen sammen med dr Thabo Strong Makenete.

Statsråden for Helse- og sosialdepartementet i Lesotho, dr Mphu Ramatlapeng, hilste på besøkende og lederen for Blå Kors, Thabo Mokhutsoane, da hun besøkte Blå Kors-senteret på jubileumsdagen

FAKTA

Blå Kors Lesetho

- Thaba Bosiu Prevention and Treatment Centre ble offisielt åpnet 11. oktober 1991.
- Blå Kors Lesotho tok initiativ gjennom Blå Kors Internasjonale Forbund. De søkte samarbeid med Blå Kors Norge som fikk prosjektstøtte fra Norad til å etablere senteret.
- I oktober i år markerte senteret sitt 20-årsjubileum. Senteret kan vise til selvstendig drift i samarbeid med Helsedepartementet i Lesotho.
- Blå Kors Lesotho ble stiftet i 1936 av franske misjonærer og har 75 års jubileum i år.

Trond Filberg

Trond Filberg, tidligere prosjektkoordinator i Norge for Thaba Bosiu Centre, har skrevet artikkelen og tatt alle bildene på denne siden. Han har vært informasjonssjef i Blå Kors Norge og er i dag styreleder i Friends of Lesotho Association in Norway.

Visste du at Blå Kors driver en barnehage?

Møt små og store på Aglo

Foto: Anne Lise Sundbø

Det hersker liten tvil om at glede, vennskap, mestring, omsorg og kreativitet fyller dagene ved Aglo barnehage. Blå Kors kan med rette være stolt av barnehagen sin!

AGLO BARNE-
HAGE

- Aglo barnehage har et svært dyktig mannskap, gode og engasjerte pedagoger og både menn og kvinner er godt representert blant de ansatte, understreker styresen. Hun er opptatt av å få fram at hun er glad for at Aglo er en godkjent lærlingebedrift, noe som gjør barnehagen godt bemannet.

Barnehagens uteområde gir store muligheter for å bedre barnas motoriske utvikling.

- Å trene på koordinering og balanse gir vekst og utvikling for hele mennesket, påpeker styrer Gerd Bergersen. Hun er opptatt av at barn lærer å automatisere bevegelsene i forhold til terrenget, når de leker og beveger seg i skog og mark der terrenget ikke er flatt og forutsigbart.

Små barn lærer gjennom å bruke kroppen sin. Styrer Gerd kan fortelle at 6-åringene faktisk er de mest urolige, og at de har maur i rumpa stort sett hele tiden. Skolestarter-gruppen i Aglo barnehage er mye ute, men Gerd poengterer at tiden i naturen faktisk gjør ungene rolige.

- Vi er svært opptatt av å forberede 6-åringene på skolestarten. Vi har et tett faglig samarbeid med skolen, og vi satser i stor stil på språkbevissthet og annet faglig opplegg, understreker styreren og legger til at tidlig språkbevissthet er noe hele barnehagen satser på.

Aglo barnehage opplever stor pågang fra foreldre. - Mange foreldre ønsker at deres barn kan få plass hos oss. Det er selvsagt veldig hyggelig og en stor tillitserklæring, men det føles likevel alltid vondt å måtte avslå en søknad, fastslår en engasjert styrer.

Skogjungen som finnes i umiddelbar nærhet til barnehagen, er et eldorado for små kropper. - Barna elsker å leke i trærne. De husker på trehusker og klatrer ivrig på alle "apparatene" som finnes i skogen. Fantastisk læring både for kropp og sjel, smiler Gerd.

MADAGASKAR

Blå Kors på Madagaskar står sentralt i arbeidet med å få på plass en ny nasjonal alkohollovgivning, og i samarbeid med Blå Kors Norge ble det nå i oktober holdt et tre dager langt kurs i de erfaringsmessige mest effektive måtene man kan hindre negative konsekvenser av alkoholbruk. Kurset fant sted like utenfor Antananarivo, landets hovedstad. Her er kursdeltakerne samlet.

Bredt engasjement på Madagaskar

På Madagaskar jobber man nå med å få på plass en ny effektiv alkohollovgivning. Blå Kors på Madagaskar står sentralt i dette arbeidet. Engasjementet og entusiasmen er uten tvil stort på øya.

AV TORUNN SÆTHER TEKST

SOM TIDLIGERE OMTALT I RUSFRI, er det igangsatt en prosess på Madagaskar hvor målet er å få på plass ny effektiv alkohol lovgivning. Blå Kors på Madagaskar står sentralt i dette arbeidet og i samarbeid med Blå Kors Norge ble det nå i oktober holdt et tre dager langt kurs i de erfaringsmessige mest effektive måtene man kan hindre negative konsekvenser av alkoholbruk. Kurset fant sted like utenfor Antananarivo, landets hovedstad. Madagaskar er verdens fjerde største øy, og dette sammen med dårlig infrastruktur betød at flere av kursets om lag 33 deltakere

hadde reist i mer enn to dager for å kunne delta. Mange av disse sa etter kurset at de gladelig hadde betalt selv for å få delta på kurset. Dette kan man kalle en suksess.

DET ER IKKE BARE GEOGRAFIEN som gir noen spesielle utfordringer på Madagaskar. Landet er politisk ustabilt, og dette er selvfølgelig en reell utfordring når man jobber med å få på plass ny nasjonal lovgivning. Det sagt, så kan man ikke dermed stoppe opp. De problemene skadelig bruk av alkohol gir på Madagaskar må imøtegås. Tross den vanskelige politiske situasjonen,

står ikke det alkoholpolitiske arbeidet i et vakuum. Verdens helseorganisasjons (WHO) landskontor støtter arbeidet, og det samme gjør lederen for en interministriell komité med ansvar for å bekjempe narkotika og alkohol problemer.

DEN EKSISTERENDE LOVGIVNINGEN på Madagaskar for dette feltet er fra 1961, og det er naturlig nok et visst behov for å få på plass et oppdatert regelverk som kan imøtegå dagens utfordringer. Blå Kors Norges opplæringsprogram i kunnskapsbasert alkoholpolitikk ble dratt inn som en bidragsyter i denne prosessen av den nasjonale Blå Kors-organisasjonen der. Blå Kors Norges opplæringsprogram er nettopp ment til å bidra inn i prosesser som denne. Blå Kors Madagaskar er sammen med andre organisasjoner med i en nasjonal komité

I juli 2011 hadde Torunn Sæther, internasjonal prosjektleder i Blå Kors Norge, et møte med Verdens Helseorganisasjon (WHO). Fv: Dr. Rakotobe Andriamaro and Dr. Albert Moukolo (begge fra IFBC Network Committee), Dr. Y. Céline Seignon-Kandissounaon (WHO Stedlig Representant), Torunn Sæther (Prosjektleder Blå Kors Norge) og Fanjanirina Holiarisoa Rasolomanana (Vise President Blå kors Madagaskar).

med ansvar for å utarbeide ny alkohol lovgivning. Et utkast foreligger per i dag, men dette vil nå gått over på nytt med bakgrunn i ny kunnskap fremkommet gjennom kurset. Det er også mulig at den nasjonale komiteen også vil få noen nye medlemmer for å sikre at det er bred representasjon og støtte bak forslaget til lovgivning når dette blir ferdigstilt.

DET ER FUNNENE i internasjonal forskning på ulike tiltak mot skadelig alkoholbruk som ble presentert på kurset. Denne forskningen har til dels også funnet sted i utviklingsland. Hovdeinnlederen på kurset på Madagaskar var Professor Isidore Obot. Han har over 25 års erfaring fra slik forskning, er medlem av Verdens Helseorganisasjons ekspertkomité på dette området og jobber til daglig blant annet som direk-

tør for CRISA (Center for Research and Information on Substance Abuse) i Uyo i Nigeria. Professor Obot er en trofast støttespiller til Blå Kors sitt opplæringsprogram, og han poengterte også viktigheten av å ikke anta at det er de dyre tiltakene som er effektive for å bekjempe skadelig alkoholbruk. Dette er et viktig for land som ikke har så mye å rutte med i statsapparatet. Det er også viktig fordi alkoholindustrien, når de blander seg inn alkoholpolitiske avveininger, ofte fronter dyre tiltak som de også til dels tar på seg å utføre (for eksempel holdningskampanjer) som ikke nok med at de koster mye, heller ikke fører til lavere alkoholkonsum og derav mindre skadelig bruk av alkohol. Et viktig budskap i kurset på Madagaskar var derfor at det ikke nødvendigvis er de dyre tiltakene som gir

best effekt. Det å stoppe alkoholreklame har for eksempel vist seg å ha stor effekt, spesielt da slik reklame særlig påvirker ungdom til å drikke alkohol. Et slikt tiltak koster ikke mye å implementere.

I KURSET FOKUSERES DET også mye på det som blir kalt et forebyggings triangel. Hovedtanken bak denne er at tiltak må stå i en sammenheng. Man kan ikke utelukkende kjøre på med for eksempel dyre informasjonskampanjer rettet mot ungdom med det for øye å overbevise dem om at det er en dårlig ide å drikke alkohol hvis man ikke samtidig gjør det vanskelig for dem å få tak i alkohol. Det må jobbes på flere fronter samtidig; strengere regulering av alkohol industrien i alle dens former, sammen med informasjon om mobilisering av befolkningen slik at de slutter opp om disse tiltakene. Det er fol-

Dr. Rakotobe Andriamaro er fra IFBC Network Committee. Et viktig budskap i kurset på Madagaskar var derfor at det ikke nødvendigvis er de dyre tiltakene som gir best effekt.

kehelsen det søkes å beskytte og bedre. Underveis i kurset var det satt av god tid for gruppearbeid der deltakerne svarte på gitte spørsmål, men også fikk anledning til å stille egne. Den siste dagen ble spesielt mye tid brukt på spørsmål omkring hvilke tiltak som kunne passe på Madagaskar og hvorfor. Dette er diskusjoner som tas med i den videre prosessen.

I TIDEN SOM NÅ LIGGER foran vil den nasjonale komiteen sette seg sammen for å revidere det eksisterende lovforslaget i tråd med ny kunnskap etter kurset. Det er også mulig at noe mer forskning på alkoholbruk på Madagaskar må skje før et lovforslag kan ferdigstilles. Det er som kjent viktig at de foreslåtte tiltakene møter de aktuelle utfordringene i landet. Dette vil så tatt videre i de riktige kanaler. Forutsatt at det politiske systemet og ikke minst det politiske klimaet er klart til å ta i mot dette, kan det på sikt bli gjort til nasjonal lovgivning. Dette er en langsiktig prosess som for det meste vil finne sted i Antananarivo.

REPRESENTANTER FRA ALLE Madagaskars regioner var presentert på kurset, og mange av disse beskrev etter kursets avslutning at de nå ville returnere til sine byer og landsbyer hvor de umiddelbart ville ta tak i disse utfordringene. Flere la frem at de ville ta kontakt både med valgte myndigheter og politi og overføre disse oppfordre at de gjør det de kan innenfor dagens lovgivning og samtidig. Dette sammen med økt mobilisering og kunnskap om kunnskapsbaserte tiltak mot skadelig bruk av alkohol, vil forhåpentligvis støtte opp om den etter hvert nye lovgivningen på feltet. Prosjektledelsen i Norge står klar til å støtte opp om det videre arbeidet.

Kursdeltakerne var engasjert til stedet, og de fikk god anledning til å stille spørsmål til foreleserne.

barn av rusmisbrukere

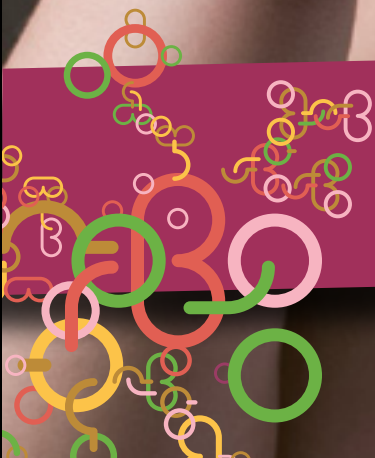
Bruker- og interesseorganisasjon
for barn i alle aldre

Kjære JULENISSEN

I år har jeg vært snill
og ikke sagt det til noen
Det eneste jeg ønsker
meg til jul er at mamma
og pappa får hjelp!

P.S. Ikke si det til noen!

www.BARsnakk.no

ALKOVETT

- AV-OG-TIL har definert åtte situasjoner eller soner der vi mener at alkohol ikke har en plass. Vi sier altså ikke at folk aldri skal drikke, men at i de definerte sonene er det best å forbli edru, sier daglig leder, Kari Randen.

30 år med alkovett

Jubilanten AV-OG-TIL runder 30 år. I førjulstiden setter organisasjonen fokus på viktige spørsmål rundt barn og alkohol.

- VÅR VIKTIGSTE OPPGAVE ER Å JOBBE FOR GODT ALKOVETT i hverdagen. Vi ønsker å bidra til refleksjon i den voksne befolkningen rundt når det ikke passer med alkohol. Det handler rett og slett om å tenke seg om, sier daglig leder i AV-OG-TIL Kari Randen.

I 1981 ville norske politikere gjøre noe med alkoholskadene i samfunnet. Gro Harlem Brundtland med politiske ledere i ryggen tok initiativ til kampanjen Alkokutt. Bakgrunnen var en henstilling fra Verden helseorganisasjon om at alle land måtte gjøre det de kunne for å begrense alkoholens skadevirkninger.

I 2007 fikk organisasjonen navnet AV-OG-TIL. I løpet av disse 30 årene har vi bidratt til å etablere alkoholfrie soner både hos myndigheter og i befolkningen. Ved å fokusere på risikosituasjoner har vi bidratt til å få ned den alkoholbruken som gjør størst skade og går mest utover de rundt. I dag er AV-OG-TIL blitt en organisasjon som jobber både nasjonalt og lokalt og på mange ulike områder sier Kari Randen.

Fokuset på alkoholfrie soner er annerledes enn å oppfordre til generelt måtehold. Mens folk kan ha svært ulike oppfatninger av hva som er måtehold, gir sonene en tydelig beskrivelse av situasjoner der det er viktig å være spesielt forsiktig.

De alkoholfrie sonene er per i dag: Arbeidsliv, båt- og badeliv, graviditet, idrett og friluftsliv, konflikter, samvær med barn og unge, sorg og depresjoner og trafikk.

I løpet av året driver AV-OG-TIL kampanjearbeid rettet mot disse ulike sonene. Kampanjene kombinerer utradisjonelle virkemidler med pressearbeid på nasjonalt og lokalt plan for å nå ut til befolkningen.

- Våre kampanjer skal få voksne mennesker som drikker alkohol til å reflektere over sin egen alkoholbruk og i noen tilfeller endre sine vaner. I alle store kampanjer samarbeider vi med medlemsorganisasjonene og andre samarbeidspartner, der disse bidrar både med fagkunnskap og til å nå ut til folk.

SIDEN STARTEN HAR AV-OG-TIL vært avhengig av bred og solid støtte fra sine medlemsorganisasjoner, blant annet Blå Kors. Nå takker organisasjonen Blå Kors for hjelpen i årene som har gått.

- Blå Kors har vært en uvurderlig samarbeidspartner og har gitt oss gjennomslagskraft i kampanjearbeidet. Organisasjonen har blant annet vært en sentral samarbeidspart og aktiv støtte-spiller i kampanjer for å redusere alkoholkonsumet rundt barn og unge. Vi setter stor pris på samarbeidet med Blå Kors og i år jobber vi sammen om "Hvor mange glass tåler barnet ditt", sier daglig leder av AV-OG-TIL Kari Randen.

HVOR MANGE GLASS TÅLER BARNET DITT? Fra midten av november vil nettopp kampanjen "Hvor mange glass tåler barnet ditt?" oppfordre voksne til å tenke over hvordan man forholder seg til alkohol i samvær med barn og unge. Målsetningen for AV-OG-TIL er å få folk til å drikke mindre i sammenhenger hvor barn er til stede.

- "God stemning" betyr ikke alltid det samme for barn og voksne. Barn og unge trives aller best med edru og oppmerksomme voksne, sier Randen.

Alkoholkonsumet i Norge har steget med 40 prosent de siste 15 årene. Det sies at våre vaner har blitt mer kontinentale, samtidig som vi har holdt fast på det norske drikkemønsteret med høyt alkoholkonsum i helgene.

Nye undersøkelser AV-OG-TIL har gjort viser at 80 prosent mener at man ikke bør drikke alkohol sammen med barn i hverdagen. Det er imidlertid kun 57 prosent av befolkningen synes man ikke bør drikke på fest når det er barn til stede. 200 000 nordmenn oppgir også at de drakk mer enn fem enheter sist de var på fest med barn. Dette reagerer Randen på.

- Det er klart at denne type alkoholbruk påvirker barna våre. Barn trenger trygge rammer og det vi vet er at de trives best med edru voksne. Når man er liten oppfatter man ikke forskjell på hverdag og fest på samme måte. Derfor kan det føles like utrygt når foreldrene er beruset uansett om det er i selskap eller hjemme i hverdagen.

I samarbeid med 13 landsomfattende organisasjoner vil kampanjen "Hvor mange glass?" være synlig i november og desember, og gjennom presse og sosiale medier, kampanjemateriell og aktiviteter søke dialog med voksne mellom 25 og 60 år.

Fra Alkokutt til AV-OG-TIL, 30 år for godt alkovett.

1981

I 1981 ville norske politikere gjøre noe med alkoholskadene i samfunnet. Gro Harlem Brundtland med politiske ledere i ryggen tok initiativ til kampanjen Alkokutt. Bakgrunnen var en henstilling fra Verden helseorganisasjon om at alle land måtte gjøre det de kunne for å begrense alkoholens skadevirkninger.

Sammen med politikere står en rekke frivillige organisasjoner. Målet er å nå ut til folk flest. Alle skal være med, og alle skal ta ansvar. Kampanjen blir en stor suksess og er aktiv fram til 1984.

1990

Alkokutt relanseres i 1990. Fokuset er nå på alkoholfrie soner.

Alkoholfrie soner er annerledes enn generelt måtehold. Mens folk kan ha svært ulike oppfatninger av hva som er måtehold, gir sonene en tydelig beskrivelse av situasjoner der det er viktig å være spesielt forsiktig.

De alkoholfrie sonene er innen båt og sjøliv, trafikk, idrett og situasjoner i samvær med barn.

1994

Alkokutt inngår i 1991 en avtale med den olympiske komité, og får en sentral rolle i det første alkoholfrie OL på Lillehammer i 1994. Avtalen sikrer at det hverken reklameres for alkohol, eller serveres alkohol til publikum, utøvere og andre.

2002

Alkokutt mobiliserer mot alkoholmarkedsføring, og tar spesielt opp kampen mot rusbrus. Det avsløres ulovligheter og Alkokutt bidrar til at verdens største spritprodusent mister importlisens og blir ilagt en stor bot.

2003

I 2003 rettes fokuset mot lokalsamfunnet. Alkokutt vil være der folket er, og nå ut med de alkoholfrie sonene til hver enkelt. Samarbeid med kommunene blir viktig for god lokal alkoholforebygging.

2007

Fra det lokale engasjementet dukker begrepet "Av og til" opp. Erfaringene med prosjektet er så gode at de blir utgangspunktet for navnebytte i 2007. Det nye navnet "AV-OG-TIL uten alkohol" signaliserer en ny giv for arbeidet med alkoholfrie soner.

2010

I 2010 blir AV-OG-TIL en permanent organisasjon. Etter nesten 30 år som kampanje er medlemsorganisasjonene enige om at arbeidet er så viktig at det fortjener en egen organisasjon som kan arbeide langsiktig.

Hvit jul 2011 er godt i gang

Kampanjen «Hvit Jul» går ut på å oppfordre til rusfrihet i samvær med barn under julens helligdager. Hvit jul er en kampanje som Juba, Juvente og IOGT står bak, men som flere avholdsorganisasjoner har støttet opp om. Tidlig på 90-tallet oppsto prosjektet i Norge, og spredde seg etter hvert til Norden.

AV **TROND GJØVÅG**, PROSJEKTLEDER HVIT JUL

Hvite dager er et mye brukt begrep for alkoholfrie dager, og det er her vi har hentet merkevarenavnet Hvit jul.

Slagordet til Hvit jul er veldig enkelt: Alle barn har rett til en hvit jul.

Folkehelseinstituttet sier at 90.000 barn lever i hjem der minst en forelder misbruker alkohol. Disse blir spesielt påvirket av jula, for i desember har Vinmonopolet dobbel så stor omsetning som resten av året. I tillegg viser forskning at barn blir påvirket uansett når de voksne drikker, selv i måteholdne hjem. Barn merker det når atferd endrer seg. De merker det når mamma eller pappa blir overstadig glad, mer ironisk eller tuller mer. Dette er inkonsekvent atferd som kan gjøre barna usikker.

Foreldrenes alkoholbruk i julen gjør julen til en høytid som mange barn gruer seg til. Siden julen av de fleste regnes som barnas høytid er dette en tid på året hvor budskapet om at hensynet til barn må veie sterkere enn voksnes ønsker.

Hvit jul består av to hovedkomponenter:

- Kontrakten, som er moralsk bindende der voksne skriver under på ikke å drikke alkohol i perioden 24.-26. desember. Kontrakten deles ut til folk på stand og er også tilgjengelig på nett www.hvitjul.no eller facebook Hvit jul. Kontrakten virker først og fremst som en start på en dialog. Ikke alle vi møter ønsker å underskrive, men målet er at alle vi møter skal få noen tanker omkring alkohol og samvær med barn.
- Aktivitet, et tilbud til barn og unge i jula som er garantert rusfritt.

Det er tre mål vi ønsker å oppnå ved å gjennomføre Hvit jul:

- Å gjennomføre en kampanje mot opinionen, politikere og media som setter fokus på barns situasjon, og hva de trenger, spesielt i forhold til alkoholforbruket til voksne i julen.
- Å få flere voksne til å avstå fra alkohol i julehelga.
- Å arrangere alkoholfrie aktiviteter for barn og ungdommer.

Spesielt fokuserer vi på lokale politikere om å tilslutte seg aksjonen. Vi legger også opp kampanjen slik at det skal være enkelt for enkeltpersoner også utenfor organisasjonen å arbeide for å samle inn underskrifter. Vi har allerede gjort gode erfaringer på sosiale media som Facebook med dette (Hvit jul), og mange benytter våre hjemmesider hvitjul.no

Konkret har vi som mål i 2011 å

- Samle inn 10 000 "kontrakter"
- Få 100 lokalpolitikere til å signere kontrakten
- Ha 75 stands
- Gjennomføre 30 juleaktiviteter
- Engasjere minst 250 medlemmer i avholdsorganisasjonene

DET ER VANSKELIG Å MÅLE hvordan kampanjer som dette har en direkte rusforebyggende effekt. De målbare resultatene vi kan vise til er antallet kontrakter og antallet aktive deltakere i prosjektet. Det er imidlertid sagt noe om at kampanjer som repeteres i befolkningen (gjør over flere år) gjør at stadig flere vil bli interessert i budskapet, og at det dermed kan

oppnå en viss atferdseffekt. Vi mener at det er viktig for legitimiteten til andre regulerende tiltak at det hele tiden ligger en forståelse i befolkningen for at alkohol ikke er en hvilken som helst vare. Da mener vi at kampanjer som dette er viktige.

Blå Kors gjennomførte i 2008 en større undersøkelse rundt nordmenns holdninger til alkohol, bl.a i samvær med barn. Et stort flertall, mente der at det ikke er akseptabelt å servere egne barn alkohol før de er fylt 18 år. Kun rundt 20% svarte at de mener det er akseptabelt av 16-17-åringer drikker. Samtidig sa også 86% seg uenig i påstanden om at voksne kan drikke al-

« Alle barn har rett til en hvit jul.

kohol på samme måte med barn til stede som når bare voksne er tilstede. Det var imidlertid større sprik i forhold til om hvorvidt man skulle drikke eller ikke. 46% mente at voksne ikke bør drikke alkohol med barn til stede, mens 53% mente at det var greit.

Dette er altså et tema hvor mange har gode holdninger, men hvor man er usikre på hvor grensene går. En kampanje som dette vil virke bevisstgjørende for at flere gjør opp en mening.

Hvit Jul er en kampanjemodell der vi gir ut et budskap om restriktiv alkoholbruk sammen med barn. Kampanjen har et budskap som erfaringsmessig og holdningsmessig har høy legitimitet. Høy synlighet, og ikke minst de personlige møtene og samtaler med mennesker fra eget lokalsamfunn bidrar til at mottageren får budskapet gjennom flere kanaler og øker sannsynligheten for påvirkning. Holdnings- og atferdsendring krever reflek-

sjon, vilje, og ikke minst evne til forandring. Det er derfor viktig at kampanjer gir støtte og kunnskap til enkeltpersoner og deres omgivelser slik at de kan opprettholde gode vaner over tid.

Kampanje- og informasjonsarbeid må derfor sees på som ett av flere sentrale virkemidler for å begrense skadevirkninger og totalkonsum av alkohol i samfunnet.

Gjennom kampanjen

- Formidler vi et budskap som angår de fleste, og som veldig mange vil kunne slutte seg til. Dette er mennesker som også i andre sammenhenger vil kunne mobiliseres i forhold til dette temaet.
- Viser vi at det ikke er selvsagt at alkohol hører med i alle sammenhenger. Samvær med barn er nevnt som et viktig punkt i en punktavholdsstrategi.

VIS AT VI ER MANGE som vil gjøre en forskjell. Skriv under på at du vil feire julehelgen uten alkohol i år på www.hvitjul.no

Vi ønsker dere alle en riktig god og hvit jul !

**ALLE BARN HAR
RETT TIL EN HVIT JUL
DRIKK ALKOHOLFRI
I JULEN**

Skriv under på at du vil feire
JULEHELGEN uten alkohol i år
på www.hvitjul.no

**Skriv under på at du vil
feire JULEHELGEN
uten alkohol i år på
www.hvitjul.no**

**Julen er BARNAS JUL
Drikk alkoholfritt når du
er sammen med barn og unge!**

Kai, Stein, Svein-Ole, Janne og Bente
er klare til å ta imot nye KNIF kunder

EN GOD BANK FOR KNIF - EN GOD BANK FOR DEG!

Er din arbeidsgiver tilknyttet KNIF, kan vi tilby DEG kjempegode priser på banktjenester!

Kontakt Kai Kyllingstad på telefon 38 17 37 81 eller e-post:
kky@sparebankenpluss.no

Gi et utsatt barn en god jul!

En symbolsk gave for 300 kroner gir et utsatt barn en fredelig julefest. Hjemmelaget mat, lek og gaver i trygge omgivelser. Det gir gode minner og tradisjoner å ta med seg videre i livet.

**Du finner kortet og andre "Blå Gaver"
på www.blagaver.no**

Vi treffes også på 21 50 93 57.

KRISTEN UNGDOM - FRA VANN

Tekst: Ingvard Østerhus
Foto: Amund Gillebo

Det norske alkoholkonsumet har det siste tiåret gått kraftig opp. Også i kristne miljøer er det færre som sier nei til alkohol. Samtidig rapporteres det at ungdom i enkelte miljøer drikker mindre enn før. Hvordan er virkeligheten for kristen ungdom? Skyldes eventuelle endrede drikkevaner en ny etisk bevissthet eller har finnes det en annen forklaring?

Temaet er kanskje mer aktuelt enn noensinne og er stadig gjenstand for debatt i særlig kristne medier og sammenhenger. Samtidig er det lite konkret kunnskap om området. En undersøkelse blant 15-åringer i Oslo viste at kristne drakk like mye som andre. Det var også antydninger til forskjeller i drikkevaner i Kirke-Norge.

I skrivende stund svarer ungdom knyttet til ulike kirkesamfunn og kristne organisasjoner på en undersøkelse om deres vaner og holdninger rundt bruk av rusmidler.

Prosjektet, som har arbeidstittelen "Fra vann til vin?", er et samarbeid både nasjonalt og i skandinavisk sammenheng. Blå Kors Norge står sammen med sin svenske søsterorganisasjon Blå Bandet bak undersøkelsen, og har fått prosjektmidler fra den svenske Stiftelsen Ansvar for Framtiden og det norske Helsedirektoratet. Den norske delen av prosjektet involverer en stor bredde

av Blå Kors Norges sine organisasjonsmedlemmer og deres barne- og ungdomsorganisasjoner/avdelinger i tillegg til enkelte andre organisasjoner. Prosjektledelsen skjer gjennom det mangeårige prosjektbaserte samarbeidsforumet ROK (Rus- oppvekst – kirke) hvor Den norske Kirke gjennom Kirkerådet, IKO pedagogisk senter i tillegg til Blå Kors har faste representanter. For tiden er også Indremisjonsforbundet Ung representert i ROK.

Programsjef for barn og ungdom i Blå Kors Norge, Amund Gillebo (bildet) er leder for ROK og prosjektet. "Vi aner at det har skjedd en endring i holdinger og – vaner i kristne ungdomsmiljøer når det gjelder å drikke alkohol. Det blir veldig spennende å få fakta og ikke lenger trenge å "synse" om temaet. Undersøkelsen vil søke ikke bare å gi svar på om en endring har skjedd, men i så fall også hvorfor."

Målgruppen er den samme i begge landene: ungdom i alderen 16-26 år knyttet til kristne organisasjoner og kirkesamfunn. Prosjektet gjennomføres i Norge av KIFO – Kirkeforskning og i Sverige av Centrum för forskning om religion och samhälle" (CRS), Uppsala universitet.

Pål Ketil Botvar (bildet) fra KIFO-Kirkeforskning, er ansvarlig for å gjennomføre spørreundersøkelsen.

Han poengterer at det er lenge siden det er blitt gjort en grundig studie av hvordan ungdom i ulike kristne miljøer forholder seg til alkohol. "Jo mer vanlig det blir å drikke alkohol, jo vanskeligere blir det å skille mellom sammenhenger hvor alkohol kan forsvares og sammenhenger hvor det ikke kan det. Ny forskning viser at det er blitt mer vanlig å nyte alkohol i situasjoner knyttet til jobb, for eksempel sammen med kolleger rett etter jobb. Kan kristne miljøer fortsatt betraktes som alkoholfrie arenaer eller er grensene for hvor og når man kan ta seg et glass i ferd med å bli utydelig? Hva tenker kristen ungdom omkring spørsmålet om når det er greit å drikke alkohol?"

Gillebo poengterer at temaet med denne undersøkelsen på ingen måte er avsluttet: "Vi i Blå Kors ønsker at kristne ungdomsmiljøer skal være tydelige alkoholfrie områder, og at de skal ha høy bevissthet rundt alkoholtemaet generelt, også når det gjelder "gråsonene". Spørreundersøkelsen vil være med på å peke ut en retning for arbeidet vårt videre på dette området. Den gode responsen og samarbeidsviljen blant våre organisasjonsmedlemmer i gjennomføringen av spørreundersøkelsen viser at dette ønsket deles av mange."

Resultatet av spørreundersøkelsen vil foreligge på vårparten av 2012.

EDOM TIL VIN?

Vi aner at det har skjedd en endring
i holdinger og vaner i kristne ungdomsmiljøer
når det gjelder å drikke alkohol.

Amund Gillebo

Amund Gillebo

Pål Ketil Botvar

Nær 150 000 barn i Norge vokser opp med foreldre som ikke klarer å være trygge, gode og forutsigbare voksne fordi de har alkoholproblemer. Du kan være med å hjelpe disse barna.

Barndomsvenn er Blå Kors sitt program for faste givere.

BLI EN BARNDOMSVENN DU OGSÅ!
For 175 kroner i måneden kan du være med på å gi barn i Norge en trygg hverdag og en god barndom!

FOR INNMELDING ELLER MER INFORMASJON:
www.barndomsvenn.no

TLF: 22 03 27 46

E-POST: barndomsvenn@blakors.no

Vær en venn du også!

VI HAR KALT VÅR FASTE GIVERTJENESTE for Barndomsvenn fordi barn som vokser opp med voksne som ruser seg, ofte mangler nære vennskap. De har dype hemmeligheter som de ikke vil dele med noen.

Som Barndomsvenn betaler du et fast månedlig beløp, og bidrar til at vi kan hjelpe mange barn - hver dag. Pengene går ikke til et konkret barn eller tiltak, men til Blå Kors sitt arbeid for barn i Norge.

SOM BARNDOMSVENN I BLÅ KORS er du altså med og tar ansvar så barn som lider under voksnes rusmisbruk får en bedre

hverdag og nye muligheter. Ditt økonomiske bidrag gjør at vi kan være der for mange med vår faglige kompetanse, erfaring og vårt store ønske om å gi alle barn like muligheter.

OGSÅ BEDRIFTER KAN HJELPE

Vi håper mange bedrifter også ser på dette som en mulighet til å hjelpe disse utsatte barna. For ti tusen kroner i året kan alle som ønsker det bli en Barndomsvenn-bedrift og slik støtte morgendagens arbeidstakere i Norge.

Actis vil ha derivatregel

En lovregel som fanget opp russtoffer som ikke står på narkotikalistens, derivatregelen, ble i fjor avskaffet etter uenighet. Det har utløst en unntakstilstand i kampen mot narkotika, sier politiet. Actis mener at derivatregelen må tilbake for å forhindre at farlige stoffer får fritt spillerom i Norge.

Hva er derivatregelen?

Tidligere har politiet støttet seg på den såkalte derivatregelen i saker hvor det dreide seg om stoffer som er kjemisk lik et stoff på narkotikalistens. Den åpner for at avarter, såkalte derivater, av narkotiske stoffer kan etterforskes etter straffeloven. Men da bruken av syntetiske cannabinoider skjøt i været i Norge i år, var denne regelen i praksis lagt død.

Hvorfor opphørte derivatregelen?

Det skjedde etter at Høyesterett i 2010 frikjente en mann som i tingretten var dømt for innføring og oppbevaring av to kilo fenazepam, som har narkotisk virkning på linje med valium og vival, og kjemisk struktur svært lik stoffer på den norske narkotikalistens. De sakkyndige var uenig om hvorvidt derivatene må være kjemisk like det narkotiske, eller om de må avledes eller dannes av et annet stoff. Med utgangspunkt i denne usikkerheten besluttet Riksadvokaten at derivatregelen ikke lenger skulle danne grunnlag for etterforskning og påtale (kilde: NRK).

Hvorfor må derivatregelen tilbake?

Regelen som ble avskaffet var et viktig verktøy i politiets arbeid mot narkotika.

– Før dette skjedde, førte denne regelen i svært betydelig grad til påtalesaker, men når regelen ble lagt død, ble store beslag lagt bort og mange saker henlagt. Vi har mistet et viktig verktøy for å jobbe effektivt mot denne bransjen og gjøre en god nok jobb, sier Lars Holmen i Norsk Narkotikapolitiforening til NRK.

KRIPOS MELDER OM en eksplosjon i beslag av såkalte syntetiske cannabinoider. Stoffene, også kjent som «syntetisk hasj», «spice» og «legal highs», er kjemisk fremstilt med virkestoffer som tilsvarer THC, hovedvirkestoffet i cannabis. Den dramatiske forskjellen er at den hasjlignende rusen er langt sterkere enn den organiske, det er vanskelig å dosere og avdekke bruken – men enkelt å bestille på internett. I Norge er ikke stoffene på narkotikalistens, men klassifisert som ulovlige legemidler.

- VI HAR EN UNNTAKSTILSTAND rent rettslig, og det er virkelig betenkelig. Vi er nødt til å ha et velfungerende system som fanger opp nye stoffer, i kombinasjon med at politiet må være tilstede i de miljøene det avdekkes. Slik det er nå, oppdages det i psykiatrien og hjelpeapparatet, og da blir vi liggende etter i bekjempelsen. Dette handler til syvende og sist om hvilket signal man gir samfunnet, sier Lars Holmen.

ACTIS MENER AT derivatregelen må gjeninnføres.

– Politiet må tas på alvor når de roper varsko. Det er ikke mulig å få oppført nye stoffer raskt nok på narkotikalistens. Slik faller livsfarlige stoffer utenfor straffeloven samtidig som unge mennesker forledes til å tro at de er ufarlige fordi de ikke er forbudt. Her må vi tenke forebyggende, sier Anne-Karin Kolstad, generalsekretær i Actis.

Danskene må betale mer for å helle i seg

Helse står i fokus i Danmark om dagen. Den nye regjeringen med Helle Thorning-Schmidt i spissen følger nå opp avgiftene på usunne matvarer med økte alkoholavgifter.

Avgiften på øl økes med 25 prosent, mens avgiften på vin økes med hele 55 prosent. I kroner blir det ikke mer enn 7,6 DKR for en kasse med 30 ølflasker og 3,50 DKR per flaske vin, men danskene regner med at det vil få inn rundt 625 millioner DKR mer i året. I tillegg må man regne med at de ønsker å spare inn helsekroner på lang sikt.

FRA SIRUS: BARE EN AV SJU KOMMUNER SKJENKER TIL 03

Bare en av syv kommuner skjenker til lovens maksimaltid 03. Halvparten av kommunene har valgt å sette maksimaltiden for skjenking til 02. Det viser årets rapport fra SIRUS om kommunenes forvaltning av alkoholloven.

Rapporten viser også at på tross av at tallet på skjenkesteder er nesten tredoblet siden begynnelsen av 80-tallet, har det de siste årene vist tegn til utflatning.

Nye stoff på narkotika-listen

Statens legemiddelverk vil føre opp ti nye stoffer på narkotika-listen, blant dem varianter av syntetisk fremstilt cannabis. Det er viktig at vi får disse stoffene på forbudslisten raskest mulig, slik at Tollvesen og Politi kan hindre flere stoff på markedet i Norge.

KRIPOS ADVARER MOT helseskadene som stoffene kan gi, fordi de er langt sterkere enn organisk cannabis. I dag er disse stoffene lette å få tak i på nettet - og kjøperne risikerer ikke mer enn inndragelse eller bot, dersom man blir oppdaget.

- Vi lager nå en høring. Vi vil ha flere av disse stoffene på narkotika-listen, sier avdelingsoverlege Steinar Madsen i Statens legemiddelverk.

- Så får vi da svar på denne høringen, så gjør vi den endelige vurderingen. Og da regner vi med at disse kommer nok så raskt på narkotika-listen, sier Madsen.

HØRINGSFORSLAGET VIL BLI SENDT ut før jul. Men samtidig har Kripos allerede registrert mellom 30 og 40 - ulike varianter av syntetiske cannabinoider. Madsen sier det dukker opp nye stoffer nesten hver uke eller måned.

- Dette er en evig kamp mellom de som finner opp nye narkotiske stoffer og myndighetene som skal kontrollere dem.

Blå Kors hovedkontor må kutte stillinger i 2012

Under møte i Blå Kors landsstyre 22. november ble hovedkontorets budsjett for 2012 og den generelle økonomiske situasjonen drøftet. Konklusjonen er at fem av 25 årsverk må bort i løpet av det kommende året.

AV **STEINAR GLIMSDAL** TEKST OG FOTO

– Blå Kors har gjennom flere år investert betydelige midler og brukt av egenkapitalen for å satse i forhold til de muligheter og utfordringer tildelingen av TV-aksjonen 2008 stilte oss overfor. Nå er vi kommet til et punkt der vi må konsolidere stillingen og gjøre noen bevisste valg i arbeidet med å balansere våre utgifter og inntekter, sier styreleder Marit Brandt Lågøyr i en kommentar.

Lågøyr forteller at det denne høsten har vært lagt stor vekt på å holde en åpen dialog med medarbeiderne ved hovedkontoret om at en nå vanskelig kommer utenom oppsigelser.

– Hvilke oppgaver ved hovedkontoret som nå skal prioriteres, og hvilke som ikke kommer like høyt på prioriteringslista, har også vært grundig drøftet i Landsstyret. Dialogen fortsetter nå med de ansattes tillitsvalgte. Vi vil sikre en god prosess videre i samarbeid med alle de ansatte, sier Marit Brandt Lågøyr.

Blå Kors' styreleder understreker at de ansatte som blir berørt vil få hjelp til jobbsøking og oppfølging på andre måter.

100 år for Blå Kors Sarpsborg

Lørdag 29. oktober feiret Sarpsborg Blå Kors-forening 100 årsjubileum. Foreningen ble stiftet 12. september 1911, og den store begivenheten ble behørlig feiret.

Femti gjester, marsipankake, hilsner, blomster, historiske beretninger, sang, festmiddag og andakt var noen av ingrediensene på lørdagens markering. Fra Blå kors Norge kom Eilin Utvik Meling. Hun hilste fra generalsekretær Jan Elverum, til en av Blå Kors sine eldste foreninger.

Sarpsborg Blå Kors-forening ble altså stiftet for over 100 år siden, under et møte i Sarpsborg kirke. På møtet meldte sytten mennesker seg inn i foreningen. Helt siden da har det vært sammenhengende virksomhet i foreningen som i 2011 har 27 medlemmer, samt et eget hus med forsamlingslokale i Sandesund Terrasse.

Vi **GRATULERER** Sarpsborg Blå Kors-forening med dagen, og takker for lang og tro innsats!

Å bygge nettverk rundt pasient og familie

Obligatorisk deltagelse i familieklubb, en selvhjelpsgruppe eller CAT («Clubs of Alcoholics in Treatment») er kjernen i behandling, rehabilitering og ettervern av alkoholavhengige i Italia. Det finnes i dag 2.350 familieklubber (CAT) i landet.

Nylig var en studiegruppe fra Blå Kors Senter i Oslo på besøk hos dr Francesco Piani og dr Paola Gosparini ved Avdeling for avhengighet ved San Daniele-klinikken i Udine i Nord-Italia for å lære mer om det familieklubb-baserte behandlingsopplegget. Den norske studiegruppen besto av virksomhetsleder Anita Strand ved Blå Kors Senter i Oslo, prosjektleder i senterets familieklubbprosjekt, Helga Sofie Braathen og rådgiver for prosjektet Petter Solberg. Det toårige familieklubbprosjektet ved Blå Kors Senter er finansiert av ExtraStiftelsen/Helse og Rehabilitering.

Dr Piani er leder av avdelingen for avhengighet ved klinikken i San Daniele. Samtidig leder han WACAT («World Association of Clubs of Alcoholics in Treatment»). Dr Gosparini er også en sentral medarbeider i WACAT og leder av en regional rusomsorgsenhet. Begge er godt kjent av norske deltakere på klubbassistentkurset i Lignano som arrangeres av «European School of Alcoholology and Ecological Psychiatry».

ILLUSJONEN OM Å KOMME SEG UT av alkoholproblem alene, skam, benektelse og fortieelse hindrer ofte oppstart av en effektiv hjelpeinnsats, forteller de to legene. Det er ikke som ved behandling av benbrudd der du blir innlagt og operert. Såret gror, du skrives ut og kan gå videre i livet.

Den alkoholskadde er ikke en isolert øy. Alkoholrelaterte livsproblemer er resultat av dysfunksjonelle familieforhold. Pasient og familie er ikke avskåret fra samfunnet. Behandling av lidelsene må starte i miljøet der den rusavhengige lever. Den alkoholavhengige lider og familien lider. Problemene er sammensatte og krever sammensatt innsats. Et nettverk bestående av klinikk, lege, psykolog, sosialkontor, bydelskontor, helse-senter og spesialisthelsetjeneste for alkoholskadde i pasientens nærmiljø samarbeider rundt pasienten og familien. Og pasient og familie går alle i familieklubb.

NETTVERKET SAMARBEIDER TETT rundt pasienten om realiseringen av behandlingsplanen. Behandlingsplanen settes opp i samarbeid med pasienten/brukeren. At alle er tro mot behandlingsplanen, og holder fast ved den, er avgjørende for et godt resultat, understreker Piani og Gosparini. Ved San Daniele-klinikken gjennomføres behandlingen i flerfamiliegrupper. Deltakelsen i CAT-møter (familieklubbmøter) holdes separat og adskilt fra selve klinikken.

Studiereisen gav viktig kunnskap og inspirasjon til det videre arbeid med Blå Kors Senter sitt familieklubbprosjekt, mener Anita Strand, Helga Sofie Braathen og Petter Solberg – vel hjemme fra lærerike dager i Italia.

Blå Kors Midt og Nord med nye hjemmesider

Blå Kors Midt og Nord kan nå stolt presentere nye nettsider! Blå Kors Norge gratulerer, og håper at nettopp du tar turen innom for å sjekke dem ut!

ADRESSEN ER: blakors-mn.no

Velkommen til Blå Kors Midt og Nord!

KLIPPEKLIPPE: Fylkesmann Ann-Kristin Olsen fikk god hjelp av seks måneder gamle Aron Olai da snoren skulle klippes for å markere åpningen av Barnas Stasjon. Mer Summa Myhre er blant de frivillige som arbeider i miljøet på Barnas Stasjon.

Baby-boom i Blå Kors

Blå Kors foreningen i Kristiansand er 102 år omtrent på denne tiden. Høy alder var ikke til hinder for at foreningen for kort tid siden nedkom med en baby: Barnas Stasjon. I går var det offisiell åpning av det nyrenoverte huset i Gyldenløvesgate.

KVADRATUREN: Fylkesmann Ann-Kristin Olsen fikk god hjelp av Aron Olai Myhre da saksa kom frem og det var tid for smorklipping for å markere den offisielle åpningen av stasjonen som er et lasteriketilbud til familier med små barn som sliter på forskjellige vis. At Aron Olai er vel seks måneder gammel var helt i tråd med intensjonen med det er fordi barna skal være i sentrum i dette huset, sa han, tydelig beveget. Hun har i mange år kjempet for barns rettigheter og for at de skal få en god og trygg oppvekst.

Siden var det omvisning i det "nye" huset fra 1774 (dette er Fossebyen) og utviklingskonsulent Knut Are Jølstad strilte nærmest av lykke når han fortalte om alle gode givere som hadde skjenket belep og gaver til restaureringen og innredningen. Blant annet Oddernes Sanitetsforening som har gitt 150.000 kroner til stue, og Bira som har gitt et helt kjøkken.

Barnas Stasjon
Barnas Stasjon er nå
åpnet. 08 95 95 95

Barnas Stasjon i Kristiansand offisielt åpnet

Onsdag 2. november var det offisiell åpning av Barnas Stasjon i Kristiansand. Gleden og stemningen var stor over å endelig kunne markere at Stasjonen er skikkelig i gang også på Sørlandet! Nå finnes altså Barnas Stasjon i hele seks norske byer!

DAGENS NAVN: Oddleif Flaot, Kristiansand

Onsdag mottok han H. M. Kongens fortjenestemedalje. Lørdag fylte han 80 år. Oddleif Flaot har hatt ei travel uke.

Han kalles Mr. Blå Kors

Det er Blå Kors i Kristiansand som er så oppegående og aktiv og utfører mange oppdrag og flere institusjoner, skoler og stor grad av innsett.

Oddleif Flaot
i Adresse-Nyttetils 104, 103 Kristiansand

Velkommen. Stemmer det? Og da det fortsatt kommer med opplysninger? Det stemmer opp.

Det er vel det. Det gikk veldig bra, så det var med noen flere og holder i halsa og noen uttalelser i løpet av uken. Har du blitt smittet av det?

Vi gratulerer Oddleif Flaot med H.M. Kongens fortjenestemedalje! Samtidig benytter vi anledningen til å takke varmt for hans utrettelige innsats for mennesker som trenger utstrakt hånd!

KRONIKK

Hvordan vil vi ha det i byen vår?

NINA STERNER

ROSANNE KRISTIANSEN

Kompetansesenter rus – region sør, Borgestadklinikken

AV ROSANNE KRISTIANSEN OG NINA STERNER

«Én av tre har opplevd at julebord ender i fylleslag». «Flere funnet sovende ute i kulda etter julebord». «I fengsel etter vold på julebordet». «Julebordsfyll ga kjempebot». «Én av fem får blackout på julebordet». «Julebord ender ofte med fyll og spetakkel».

Julebordssesongen er her. En deilig tid, hvor vi hygger oss med gode kolleger og venner, god mat og godt drikke. Men også en tid da avisene igjen kommer til å fylles opp med stoff om fyll og vold. Overskrifter fra tidligere sesonger viser denne trenden.

Kanskje årets julebordsesong også skal være en tid for refleksjon? Hvordan ønsker vi at utelivet skal være der hvor vi bor? Hva er det gode uteliv i byen min eller bygda mi? I en ny undersøkelse fra Helsedirektoratet sier 72 prosent av de spurte seg enige i at det er for mange fulle folk på byen. 68 prosent mener utestedene serverer gjester som ikke burde fått servert alkohol.

SAMMENHENG MELLOM ALKOHOL OG VOLD er betinget av hvordan vi drikker. I Norge har vi en drikkekultur som preges av fyll. Selv om vi de siste årene har lagt oss til et mer kontinentalt drikkemønster, hvor vi drikker mer i hverdagen – når vi går på teater og kunståpninger, når vi spiser en god middag og når vi er på kafé med en god venn – så er det fortsatt i helgene vi drikker mest.

Og det er i helgene det er mest vold i byen og på bygda.

I land med et beruselsesorientert drikkemønster hvor vi drikker oss fulle, er det en sterkere sammenheng mellom alkoholbruk og vold enn i land med et annet drikkemønster.

I NORGE HAR VI ET BERUSELSESORIENTERT DRIKKEMØNSTER som kommer spesielt til syne i julebordssesongen. De fleste skader og ulykker relatert til bruk av alkohol skjer ikke som følge av langvarig inntak, men som følge av brå alkoholpåvirkning.

De fleste voldstilfellene i Norden er alkoholrelaterte, og det gjelder for så mye som opp mot 80 prosent av tilfellene.

Forsker Ingeborg Rossow ved Statens institutt for rusmiddelforskning (SIRUS) skriver i en

rapport: «Jo mer man drikker og jo oftere man er beruset, desto mer sannsynlig er det både at man utøver vold og utsettes for vold».

EN BETYDELIG ANDEL AV VOLDSSITUASJONENE knyttet til alkoholbruk oppstår på eller like utenfor skjenkesteder. Det å oppsøke et skjenkested er en faktor som øker risikoen for å utøve vold og for å bli utsatt for vold. Vil vi ha det sånn?

Vi som jobber ved Kompetansesenter rus – region sør er opptatt av et trygt og hyggelig uteliv, og at skjenkenæringen i samarbeid med kommunen har et ansvar for dette. Vi tilbyr derfor våre kommuner innføring i metodikken «Ansvarlig vertskap». Metodikken kombinerer opplæring av ansatte på skjenkestedene med god kommunal kontroll av skjenkebestemmelsene, og etablering av et samarbeid mellom serveringsbransjen, politiet og kommunen.

Samarbeidsforumet er en arena hvor bransjen, politiet og kommunen kan møtes blant annet for å diskutere utfordringer i kommunen, og hva som kan være gode lokale virkemidler for å forebygge utelivsvold. Målsettingen for Ansvarlig vertskap er å redusere omfanget av overskjenking, omfanget av skjenking til mindreårige og omfanget av utelivsrelatert vold.

DET MEST EFFEKTIVE FOREBYGGENDE virkemidlet er tilgjengelighetsbegrensninger. Det er forskning tydelig på. Slik reduseres alkoholbruk og skader som følge av dette. Hvis alkohol blir vanskelig å få tak i eller for dyrt, drikker vi mindre.

Men vi vil jo også ha et levende samfunn der vi bor, og utestedene i byene og bygdene er viktige bidrag til dette. Men forutsetningen for at utelivet er et gode for innbyggerne, er at driften er seriøs. Det er den når utestedene unngår å overskjenke gjester og unngår å skjenke mindreårige. På denne måten bidrar også utelivsbransjen til at alkoholrelatert vold reduseres.

De skjenkeansvarlige har som oppgave å sørge for at gjestene har det trivelig. Men gjestene må også gjøre sitt for at de som jobber på skjenkestedene og andre gjester har det trivelig. Slik blir utelivet hyggeligere for oss alle.

God julebordssesong!

Det å oppsøke et skjenkested er en faktor som øker risikoen for å utøve vold og for å bli utsatt for vold. Vil vi ha det sånn?

Foto: Øyvind Levinsen Petersen

 Frogn kommune Psykisk Helsetjeneste www.frogn.kommune.no	 Stavanger kommune Oppvekst og Levekår www.stavanger.kommune.no	 Jevnaker kommune www.jevnaker.kommune.no	 Tromsø kommune Rus- og psykiatritjenesten www.tromso.kommune.no	 Engerdal kommune www.engerdal.kommune.no	 Bjugn kommune www.bjugn.kommune.no	 ARENDAL KOMMUNE www.arendal.kommune.no
 Skien kommune www.skien.kommune.no	 Vennesla kommune www.vennesla.kommune.no	 Tysnes kommune Helse- og Sosialetaten www.tysnes.kommune.no	 Luster kommune Psykisk Helseteam www.luster.kommune.no	 Sarpsborg kommune Pleie og Omsorg www.sarpsborg.kommune.no	 Hammerfest kommune Pleie og Omsorg www.hammerfest.kommune.no	 Rygge kommune avd. for Psykisk Helse www.rygge.kommune.no
 Holtålen kommune www.holtalen.kommune.no	 Tinn kommune www.tinn.kommune.no	 Odda kommune www.oddakommune.no	 Lunner kommune www.lunner.kommune.no	 Halden kommune Barneverntjenesten www.halden.kommune.no	 Time kommune Barneverntjenesten www.time.kommune.no	 Farsund kommune - Lister Barnevern www.farsund.kommune.no
 Radøy kommune barne- og familietjenesta www.radoy.kommune.no	 Eigersund kommune Psykisk Helsetjeneste www.eigersund.kommune.no		 Balsfjord kommune Enhet psykiatri og rehabilitering www.balsfjord.kommune.no		 Hurum kommune Virksomhet for barn, ungdom og voksne www.hurum.kommune.no	
 Hjartdal kommune Tjeneste for Psykisk Helse www.hjartdal.kommune.no	 Sirdal kommune Psykisk helsevern www.sirdal.kommune.no		 Marker kommune Psykisk Helse Kontor/Dagsenter 1871 ØRJE, Marker bo- og servicesenter www.marker.kommune.no		 Tvedestrand kommune Oppfølgingsenheten www.tvedestrand.kommune.no	
 Rana kommune Psykiatritjenesten www.rana.kommune.no	 Sarpsborg kommune Kompetansesenter rus og psykisk helse www.sarpsborg.kommune.no		 Trondheim kommune Senter for Voksenopplæring www.trondheim.kommune.no		 Levanger kommune Psykisk helse og oppfølgingstene www.levanger.kommune.no	
 numedal blomster 3623 LAMPELAND Tlf. 32 76 11 77	Wonderland AS Øran Øst 6300 ÅNDALSNES Tlf. 71 22 78 00	Finnøy Grave og Sprengningsservice AS Judaberg 4160 FINNØY Tlf. 51 71 25 36	Odd Gleditsch Fargehandel AS Dronningens g 3 3211 SANDEFJORD Tlf. 33 44 83 20	Brødrene Ulveseth A/S 5882 BERGEN Tlf. 55 15 42 00	Vitusapotek Florø Hans Blomgate 39 6900 FLORØ Tlf. 57 75 81 05	Stenseth & RS Entreprenør AS Smemyrv. 1 3474 ÅRØS Tlf. 32 24 37 37
Ingeniør Ole Gullichsen Rødbergv 17 7580 SELBU Tlf. 73 81 71 85	Norgesfor Dalebakken 7140 OPPHAUG Tlf. 72 51 30 90	Klippoteket Jernbanegata 1 D 3110 TØNSBERG Tlf. 33 31 18 12	 NAV Hole 3530 RØYSE Tlf. 31 02 83 10	Granlund Opplæring AS Markadompa 5 2760 BRANDBU Tlf. 61 33 56 48	 STIFTELSEN NORSK LUFTAMBULANSE 1441 DRØBAK Tlf. 64 90 44 44	 Senter for Rusforebygging 3001 DRAMMEN Tlf. 32 04 67 00
 Aglo videregående skole 7510 SKATVAL Tlf. 74 83 43 30	 Geilov 3580 GEILO Tlf. 32 09 12 30/50	Bokbinderiet Johnsen AS Bedriftsv. 68 3735 SKIEN Tlf. 35 50 41 90	Eina Almenning 2843 EINA Tlf. 61 15 94 50	 OLAF O. RUKKE Nesmoen 3540 NESBYEN Tlf. 32 07 00 02	Br. Hørte Transport A/S Hørte 3800 BØ I TELEMARKE Tlf. 35 95 65 92	Carsten Blekkerud BA-Service Hammorenga 49 B 2750 GRÅN Tlf. 907 94 560
Christensen Teppe & Tapet Håndverk AS Tollbug 16a 3044 DRAMMEN Tlf. 32 83 20 74	Nordkapp Næringshage AS Vågen 1 9750 HONNINGSVÅG Tlf. 78 47 33 00	Dovre Rør AS 2662 DOVRE Tlf. 61 24 26 44	Sørlandets sykehus HF Arendal Sykehusv. 1 4838 ARENDAL Tlf. 37 01 40 00	 SpareBank 1 3701 PORSGRUNN Tlf. 02 610	Rå videregående skole Laskenveien 3 9475 BORKENES Tlf. 77 78 94 00	Bentzen Moss Begravelsesbyrå A/S Solgaard Skog 4 1539 MOSS Tlf. 69 25 11 15
 agrodato Kopstadveien 3 3180 NYKIRKE Tlf. 33 07 19 80 www.agro.no	Brumunddal Begravelsesbyrå AS Furnesvegen 12 2380 BRUMUNDDAL Tlf. 62 34 15 19	Mjånes Partrederiet 9531 KVALFJORD Tlf. 78 43 86 47 Sightseeing på Altafjorden	Solbakk Møbler A/S Torvg. 3 3770 KRÅGERØ Tlf. 35 98 17 28	Elverum videregående skole Kirkevegen 1 2406 ELVERUM Tlf. 62 43 15 00	Østo Ortopedisenter AS Gartnerv 10 2312 OTTESTAD Tlf. 62 57 39 00	Sunkost Ulsteinvik Vikemyra 1 Blåhuset 6065 ULSTEINVIK Tlf. 70 01 17 80
 Høgskolen i Molde avd for vernepleierutdanninga 6402 MOLDE Tlf. 71 21 40 00		Drammen Isolering & Blikkenslagerforretning as Store Landfall Nedre 10 3024 DRAMMEN Tlf. 934 62 943		 Sørlandet sykehus HF avd for Rus- og Avhengighetsbehandling 4604 KRISTIANSANDS Tlf. 38 14 80 00		
 Sagbakken Follestadv. 34 3474 ÅRØS Tlf. 31 28 81 14	 SOGN OG FJORDANE FYLKESKOMMUNE Fylkeshuset 6863 LEIKANGER Tlf. 57 65 61 00	 Sebbelows Stiftelse Senter for Foreldre og Barn Jens Bjelkesgt 75 B 0652 OSLO Tlf. 23 03 79 00	 A. DIDRIKSEN KIROPRAKTORSENTER MNKF www.kiropraktor-senteret.no Klinikk for Muskel- Ledd- Nerveleidelser TLF 577 20945		Barnevern Sør 4509 MANDAL Tlf. 38 27 35 35	
 Parkere i byen? www.parkereibyen.no		 Psykiatrien i Vestfold HF Olav Trygvassonsg 4, 3125 TØNSBERG Tlf. 33 01 80 00 - Fax. 33 01 80 01				

Medi Buskerud AS Erik Børresens allé 9 3015 DRAMMEN Tlf. 32 80 80 80	Bryne Rør A/S Skuleg 9, 4340 BRYNE Tlf. 51 77 82 00	Arendal Modellverksted Kaffejordet Tromøy 4818 FÆRVIK Tlf. 37 08 55 94	Danielsen Videregående Skole Nygaten 8 5017 BERGEN Tlf. 55 55 98 00	 Ryghgata 6 3050 MJØNDALEN Tlf. 32 23 68 80	Orkdal videregående skole Follo, 7300 ORKANGER Tlf. 73 86 66 00 www.orkdal.vgs.no	Spa-Hotell Velvære AS 4130 HJELMELAND Tlf. 480 50 600 VENTERLOGO
 1820 SPYDEBERG Tlf. 69 83 31 00	Eidsvoll Auto Løkenvengen 2072 DAL Tlf. 63 95 17 90	Perry Bar Herm Baggers g 10 3717 SKIEN Tlf. 35 52 69 69	 avd. Ringerike AS Soknedalsv 5 3517 HØNEFOSS Tlf. 32 13 44 05	Apokjeden AS Skårersletta 55 1473 LØRENSKOG Tlf. 21 61 10 00	Hetland videregående skole Breidablikkv. 16 4017 STAVANGER Tlf. 51 92 14 00 www.hetland.vgs.no	Vinje Kro og Veigrill AS Vinjev 159 3890 VINJE Tlf. 35 06 21 00
Steenberg Bedriftsrådgivning AS Gl Riksv 333 3055 KROKSTADELVA Tlf. 928 37 440	Gull og Sølv Christen Øygard Torgg 2, 4365 NÆRBØ Tlf. 51 43 34 43	Lerøy Alfheim A/S Skuteviksbodene 1-2 5035 BERGEN Tlf. 55 30 39 00	Rostad Ungdomsheim Utøy, 7670 INDERØY Tlf. 74 12 48 80	Stiftelsen Trasoppklinikken Trasoppterr. 25 0672 OSLO Tlf. 23 34 82 00	 Svenskv 20 8626 MO I RANA Tlf. 75 13 61 00	 5745 AURLAND Tlf. 57 63 26 00
 Søndre Torv 2 3510 HØNEFOSS Tlf. 32 12 14 67	 Tomterv 41 1408 KROKSTAD Tlf. 64 86 31 03	Opplæringskontoret for Bilfag AS Sunnlands v 2 7032 TRONDHEIM Tlf. 73 96 95 50	 Tlf 69 30 18 40 www.blaakors.no	Horten Rørleggerbedrift A/S Storg. 64 3182 HORTEN Tlf. 33 04 36 54	Rælingen videregående skole Bjørnholtan 8 2008 FJERDINGBY Tlf. 63 83 53 00	 Sjusjøvegen 1256 2610 MÉSNAI Tlf. 62 33 43 80
WEBA Joh Berentsens v 41 5161 LAKSEVÅG Tlf. 55 34 90 50	Østlandske Vindu AS 2219 BRANDVAL Tlf. 62 82 52 21	Sveiseverksted Alfr. A. Berge A/S Elvev 4 1394 NESBRU Tlf. 66 84 54 92	Son Kro AS Storg 31 1555 SON Tlf. 64 95 70 08	GS Containerutleie Nordbyv 2009 NORDBY Tlf. 63 83 70 19	 Bjørnstad Industriområde 1713 GRÅLUM Tlf. 69 10 23 00	Holmestrand Fjellsprenning AS Fossv 11 3647 HVITTINGFOSS Tlf. 977 70 798
Finn og Albert Egeland A/S 4688 KRISTIANSANDS Tlf. 38 09 79 79	 avd. Aust-Agder Åsbievein 14, 4848 ARENDAL Tlf. 37 02 00 02	 Fellesorganisasjonen 0506 OSLO Tlf. 23 06 11 70	Wenaas AS Voll, 6386 MANDALLEN Tlf. 71 22 73 00	Buskerud Idrettskrets 3003 DRAMMEN Tlf. 32 01 61 00	 Gilljastøl 8 4335 DIRDAL Tlf. 51 61 14 00	Telemarksavisa AS Telemarksgata 11 3724 SKIEN Tlf. 35 58 55 00
 4809 ARENDAL Tlf. 37 01 73 00	Bil & Mc Skolen Stavanger AS Haakon VII's gt 8 4005 STAVANGER Tlf. 51 56 77 80	Eiriks Gate Sykkelverksted Eiriksg 4, 0650 OSLO Tlf. 22 57 19 93	 38 00 2000 www.apptaxi.no	TAGARNO østing solutions Østre Aker vei 24 0581 OSLO Tlf. 21 95 16 00	 7467 TRONDHEIM Tlf. 07 300	Ditt Begravelsesbyrå - Vestfossen 3321 VESTFOSSEN Tlf. 950 51 010
Tvedestrand Bilverksted Fjærkleivene 55 4900 TVEDESTRAND Tlf. 37 16 23 36	 Trallfav. 6, 4340 BRYNE Tlf. 51 77 88 00	Fannefjord videregående skole Julsundv 49 B 6412 MOLDE Tlf. 71 24 90 90	Rørros Aut. Trafikksskole Gymbygget, BM Mullersv 10 7374 RØROS Tlf. 72 41 12 64	Borge Begravelsesbyrå Biv. 21 1650 SELLEBAKK Tlf. 69 34 53 35	Inter Revisjon Gjøvik AS Storg. 20 2815 GJØVIK Tlf. 61 18 90 90	Os Gravferdsbyrå AS Landboden 57 5200 OS Tlf. 56 57 49 50
 SYSTEMVEGGER OG HVERINGER GLASSVEGGER OG FOLDEVEGGER UFØRREGULERING OG SOLSKJERMING www.ghv.no 28 28 55 55	Narvesen CC Gjøvik Jernbanesvingen 6 2821 GJØVIK Tlf. 61 17 93 96	Gran Handel og Håndverk Storg. 28, 2750 GRAN Tlf. 61 33 15 10	Elcom AS Storg 11 A 7900 RØRVIK Tlf. 74 39 39 33	Sundvolden Hotel Dronningv. 2 3531 KROKKLEIVA Tlf. 32 16 21 00	Tannlege Tor Frost Nielsen Strandg. 19 5013 BERGEN Tlf. 55 32 67 24	 Rosenkrantzgata 89 3003 DRAMMEN Tlf. 32 83 19 85
Advokatene Fri Rettshjelp - Vidar Borgersen Brageres Torg 7, 3017 DRAMMEN Tlf. 32 85 08 20 www.advokatenen.org		 Engasjert lokalbank med storbankens muligheter www.norlandsbanken.no		Rett til behandling, men ikke fått behandlingsplass? Riisby Behandlingssenter har 30 avtaleplasser og 18 ad hoc-plasser. RIISBY BEHANDLINGSSENTER 2870 Dokka Tlf. 61 11 28 00 - Fax. 61 11 28 01 post@riisby.org www.riisby.org		
 avd for Rus- og Avhengighetsbehandling 4604 KRISTIANSANDS Tlf. 38 14 80 00		 SIRUS Statens inndrift for rusmiddelomsorg Øvre Slottsg. 0157 OSLO Tlf. 22 34 04 00 Fax. 22 34 04 01		 Psykiatrisk Klinikk 4068 STAVANGER Tlf. 0 51 51		
 RUSFELTETS SAMARBEIDSORGAN Rusfeltets samarbeidsorgan Norsk og internasjonal ruspolitikk www.actis.no Tlf.: 23 21 45 00 Torggt 1, 0181 OSLO						

GENSEKR.

På et punkt skulle jeg ønske at den gode juleomtanken kunne gitt seg utslag på en tydeligere måte. Det gjelder arbeidet med å begrense den overdrevne alkoholbruken...

Det gjelder å holde fokus gjennom hele året

Når julen nærmer seg merker vi i Blå Kors hvordan de temaer og utfordringer vi er opptatt med får et økt fokus og blir møtt med en fornyet interesse. Vi ser det hos folk flest, hos våre gode kontakter innen næringslivet og i mediaverdenen.

Omtanken for dem som på en eller annen måte står utenfor «det gode selskap» er merkbar, og viljen til å bidra med både økonomi og med frivillig innsats er gledelig stor. Den samme velviljen rettes ved juletider også mot vårt arbeid for småbarnsfamilier som sliter og vårt arbeid blant unge som har opplevd en oppvekst der alkohol og rusmisbruk har satt barndommen «på vent». Vi i Blå Kors er svært takknemlige for all den gode støtten vi får.

VI SER EN GOD UTFORDRING i det å søke å ta vare på all den gode velviljen Blå Kors møtes med på vegne av våre mange brukere. Vi vet at velviljen og støtten er der i mengder også etter at julepynten er satt på loftet. Vår utfordring som organisasjon er på en god måte å kanalisere folks ønske om å bidra og å hjelpe videre inn i årets øvrige 11 måneder.

På et punkt skulle jeg ønske at den gode juleomtanken kunne gitt seg utslag på en tydeligere måte. Det gjelder arbeidet med å begrense den overdrevne alkoholbruken vi hvert år er vitne til her til lands – vi ser det i forbindelse med julebordtradisjonene ute på byen, og hvordan en overdreven alkoholbruk setter sitt triste preg på julefeiringen i mange private hjem.

De store taperne i denne «julekulturen» er barna, de som fortjener å oppleve juletiden som noe trygt, en høytid preget av familiær glede og fellesskap.

REDAKTØR ODDMUND HARSVIK I GATEMAGASINET «Klar» henvendte seg i forkant av julebordssesongen til landets største aviser. Han mener at norske aviser, med noen få skinnende unntak, bidrar til å kople julehygge med øket alkoholbruk overfor millioner av lesere. Han viser i den sammenheng til dette tabloide førstesideoppslaget: «Akevitten som redder julen», og skriver videre: «Det er vanlig å se media fortelle oss at dette juleølet, eller denne vinen, bare må vi ha. Spør heller de mange barna som gruer seg til hver jul, fordi de vet at foreldre og andre voksne forandrer seg, får en adferd barna ikke kjenner igjen eller liker, om alkoholen redder julen for dem? Bidra i år til at familier holder hvit jul!»

Redaktør Harsviks resonnement står fjellstøtt, og vi både håper og tror det kan være en forandringens vind på gang i det norske folk. Vi merker at flere og flere reagerer på de tabloide avisenes reklameliggende oppslag i forbindelse med alkoholnæringens lansering av drikkevarer så snart det er en høytid eller

en festanledning i sikte. Det virkelig problematiske er at ved flere av høytidene som hører til vår norske kultur blir mange voksne stilt overfor en uakseptabel konkurranse mellom omtanken for barna og alkoholnyttelsen. Dette ønsker Blå Kors å få økt oppmerksomhet rundt nå ved juletider – men vi lover å arbeide med dette viktige spørsmålet også i de kommende måneder av det nye året.

DE GODE SKJENKETIDSSIGNALENE FRA REGJERINGEN som kom rett før julebordssesongen var i gang for alvor sporer oss til fortsatt innsats. Diskusjonen om skjenketider har det samme viktige bakteppe som mediedebatten til gatemagasinet «Klar»: Hvordan skal vi sikre trygge og gode oppvekstvilkår for de minste og mest sårbare i samfunnet. Barna våre fortjener det beste.

Med dette vil jeg ønske deg og dine en velsignet god julehøytid og et riktig godt nytt år. Om du er medlem av Blå Kors, ansatt eller støttespiller – eller bare nysgjerrig på hva som står i dette magasinet: Takk for at du bidrar på din måte inn i dette viktige arbeidet!

Jan Elverum

AV **JAN ELVERUM**
GENERALSEKTRETÆR, BLÅ KORS NORGE

Blå Kors trenger flere frivillige, kunder og givere!

BLÅ KORS TRENGER FLERE FRIVILLIGE, KUNDER OG GIVERE TIL VÅRE GJENBRUKSBUTIKKER I TØNSBERG, DRAMMEN OG OSLO!

HAR DU LYST OG TID TIL FRIVILLIG ARBEID, ER DU HJERTELIG VELKOMMEN TIL EN PRAT! VI HAR MANGE ULIKE OPPGAVER TIL BESTE FOR BLÅ KORS' ARBEID BLANT BARN OG UNGE. OPPLÆRING VIL BLI GITT.

FOR NÆRMERE INFORMASJON KONTAKT: BLÅ KORS NORGE
V/STAALE TREVLAND, TLF 907 00 069.

NÅR DET GJELDER BUTIKKEN I OSLO KAN DU OGSÅ TA KONTAKT
MED BLÅ KORS HOVEDKONTOR V/MONICA, TLF 22 03 27 46

Kom og se vårt vareutvalg!

Butikken Nytt+brukt Drammen
Besøksadresse: Tordenskiolds gate 80
(Strømsø v/Holmenbrua)
Tlf: 32 82 90 00
Åpningstider: 10-16 (mandag, onsdag og torsdag, stengt tirsdag, fredag og lørdag)

Butikken Nytt+brukt Oslo
Besøksadresse: Thv Meyers gate 89 (ved gamle Schous bryggeri)
Tlf: 22 37 65 92 / 22 03 27 46
Åpningstider: 11-17 (mandag-torsdag, stengt fredag), 12-16 (lørdag)

Butikken Nytt+brukt Tønsberg
Besøksadresse: Trælleborggata 10 (v/Biltema)
Tlf: 33 33 16 10
Åpningstider: 10-16 (mandag-fredag, stengt lørdag)

**BUTIKKEN
nytt+brukt**

Returadresse:
Blå Kors Norge
Postboks 4793 Sofienberg
0506 Oslo

Ettersendes ikke ved varig adresseendring, men sendes tilbake til avsenderen med opplysning om den nye adressen.

B ØKONOMI
ÉCONOMIQUE

Årets julegave er BARNDOMSVENN

Oppfordringen er klar: Gi bort en julegave som gleder deg selv og som samtidig hjelper mange andre. Bli en BARNDOMSVENN!

- Det var ingenting å lure på. Vi likte konseptet veldig godt. I Barndomsvenn-prosjektet handler det om å hjelpe barn, og det setter vi pris på, forteller Lene Bjørkmo Staven og Hans Olav Staven. Familien Staven ble en av de aller første Barndomsvenn-familiene til Blå Kors. Både store og små i denne familien er opptatt av at alle barn har krav på en trygg og god oppvekst. Derfor oppfordrer de nå andre mennesker til å bli en Barndomsvenn denne julen.

DU KAN GJØRE DEN DU ER GLAD I til BARNDOMSVENN i Blå Kors. Gaven består i å inngå en avtale om et fast månedsbeløp (175 kroner, 240 kroner, 300 kroner eller 400 kroner). Det som gjør dette til den perfekte gaven, er at du hjelper barn, hver eneste dag. Barn som lider på grunn av de voksnes rusmisbruk. Ditt økonomiske bidrag gjør at vi kan være der for mange med vår faglige kompetanse, erfaring og vårt store ønske om å gi alle barn like muligheter.

VI HAR KALT VÅR FASTE GIVERTJENESTE for Barndomsvenn, for-di barn som vokser opp med voksne som ruser seg, ofte man-gler nære vennskap. De har dype hemmeligheter som de ikke vil dele med noen. De trenger venner, og de trenger støttespillere. Du har mulighet til å være en ekte venn denne julen.

MANGE AV OSS VIL KANSKJE OGSÅ GI EN GAVE TIL OSS SELV? Vel, da kan du selv bli en Barndomsvenn. Enkelt og greit. Oppfordringen er herved gitt: Gi den perfekte julegaven – julegaven som varmer.

FOR INNMELDING ELLER MER INFORMASJON:

www.barndomsvenn.no

TLF: 22 03 27 46

E-POST: barndomsvenn@blakors.no

JULEGLEDE:

Det er med stor glede at Rusfri kan informere om at Gjensidigestiftelsen også i år har gitt Blå Kors en stor og fantastisk julegave: Vi har fått 1,8 millioner kroner. Det eneste kravet er at pengene skal brukes på barn og familier som trenger litt ekstra hjelp i julen, et krav som ikke akkurat er vanskelig å overholde!

Pengene skal fordeles over hele landet og på alle prosjekter som jobber med barn, barnefamilier og vanskeligstilte familier. Tanken er at pengene skal brukes til å sikre at alle barnefamilier får feire jul, til julegaver og ikke minst til å betale reiseutgifter slik at familier kan få feire jul sammen!